

Univerzita Pardubice

Fakulta filozofická

Aleister Crowley a satanismus

Jan Kozlík

Bakalářská práce

2009

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně. Veškeré prameny a literatura, které jsem využil, jsou uvedeny v seznamu pramenů a literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména ze skutečnosti, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mě požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 26. 3. 2009

Podpis

Souhrn

Práce se zabývá problematikou spojení Aleistera Crowleyho se satanismem. V úvodní kapitole se věnuji pojmu satanismu, který se snažím navzdory obtížnosti definovat.

Druhá kapitola je věnována historickému satanismu až po kontroverzní osobu Antona S. LaVeye a jeho formu satanismu. Velkou část věnuji samotné Satanské bibli a jejímu rozboru. V závěru kapitoly se krátce zmiňuji o působení satanistů na území České Republiky a jejich stanovisku k osobě Aleistera Crowleyho.

Stěžejní část práce je věnována Aleistru Crowleymu, jeho životu a dílu. Snažím se navzdory problémovosti vysvětlit některé jeho klíčové výroky a jeho stěžejní dílo Liber Al vel Legis. Dále se zaměřuji na pojetí magie u satanistů a Crowleyho.

V závěru poukazuji na zásadní rozdíly v obou učení.

KLÍČOVÁ SLOVA:

satanismus, magie, Aleister Crowley, theléma

Summary

This work deals with problems of connection of Aleister Crowley with Satanism. In introduction chapter I am concerning with conception of Satanism, which I am trying to define, despite of its complexity.

The second chapter devotes to historical satanism as late as the controversial person of Anton S. LaVey and his form of Satanism. Major part of it is inscribed to Satanic Bible alone and its analysis. At the end of the chapter I am briefly mentioning the activity of satanists within the territory of the Czech Republic and their viewpoint on the person of Aleister Crowley.

Fundamental part of the work is devoted to Aleister Crowley, his life and work. I am trying, despite of the difficulty, to clarify some of his key statements and his pivotal piece Liber Al vel Legis. Then, I am aimed on the conception of magic of satanists and Crowley.

In conclusion I am referring to fundamental differences between both doctrines.

KEY WORDS:

satanism, magic, Aleister Crowley, thelema

OBSAH

Úvod.....	8
1. Pojem satanismus.....	9
1.1. Vymezení pojmu satanismus.....	9
2. Satanismus.....	12
2.1. Satanismus v historii.....	12
2.1.1. Moderní satanismus.....	16
2.1.2. Život Antona Szandora LaVeye.....	17
2.1.3. LaVeyův satanismus.....	18
2.3.2. Satanská bible.....	20
2.2.1. Satanské devatero.....	20
2.2.2. Kniha Satanova.....	21
2.2.3. Kniha Luciferova.....	22
2.2.4. Satanské rituály.....	23
2.3. First Church of Satan.....	23
2.3.1. Oficiální uskupení satanistů v České rep.....	24
3. Aleister Crowley.....	26
3.1. Mládí Aleistera Crowleyho.....	26
3.2. Crowley a vstup do Golden Dawn.....	27
3.3. Aiwass přináší Liber Al vel Legis.....	28

3.4. Argentum Astrum.....	29
3.5. Založení Thelemského opatství na Sicílii.....	30
3.6. Mistr odchází.....	31
4. Liber Al vel Legis.....	32
4.1. Zákon Thelema.....	33
4.1.1. Dělej, co ty chceš, ať je cele Zákon.....	34
4.1.2. Láska je Zákon, láska pod vůlí.....	35
4.1.3. Každý muž a každá žena je hvězda.....	36
4.2. Nový Aeon.....	36
4.3. Thelemská morálka.....	38
5. Magie.....	40
5.1 Magie u A. Crowleyho.....	41
5.2. Satanská magie.....	43
5.3. Černá mše.....	45
6. Crowley a LaVey.....	47
6.1. Co je spojuje a co je rozděluje.....	47
7. Závěr.....	50
8. Seznam literatury.....	52

Úvod

Jméno Aleistra Crowleyho je mnohdy zmiňováno v souvislosti se satanismem. Ve své práci bych chtěl blíže prozkoumat legitimitu tohoto spojení, které nejen já, ale i stoupenci Crowleyho i satanismu považují přinejmenším za problematické. Crowley se se satanismem nikdy neztotožňoval, naopak jej odmítal. Jeho myšlenkovým prostorem byl thelémismus. Satanisté Crowleyho zcela neodmítají – alespoň z individuálního hlediska – avšak nepovažují ho za součást svého učení.

Při studiu problematiky používám komparativní metodu. První část práce bych chtěl věnovat historickému vývoji satanismu, s přihlédnutím k obecnému vymezení pojmu „satanismus“. Uvědomuji si, že tento pojem není jednoduché definovat. Sami satanisté nemají jednotnou definici, odborníci se jí naopak, možná záměrně, vyhýbají. Problematická je i historie „satanismu“, nedá se dobře vystopovat, kdy začíná. V důsledku těchto problémů bych se chtěl zaměřit na LaVeyovskou větev, která je v současnosti brána jako oficiální uskupení satanismu.

V části věnované Crowleymu nejprve stručně nastíním jeho životopis a dobu, ve které žil. Poté chci představit Crowleyho dílo. Stěžejní význam v souvislosti s problematikou příkládám Crowleyho Liber Al vel Legis, která nejenom obsahuje základy učení Theléma, ale hlavně, některé její výroky mohou být blízké satanismu.

Hlavním zaměřením práce by pak mělo být srovnávání obou systémů, hlavně pomocí komparace analogických myšlenek ze Satanské bible a již zmiňované Liber Al vel Legis.

1. Pojem satanismus

1.1. Vymezení pojmu satanismu

Na otázku co je satanismus nenajdeme jednoznačnou odpověď ani v literatuře primární, ani v literatuře odborné. Podíváme-li se do odborné literatury nalezneme nepřeborné množství definic.

Jako satanismus se označuje kult okolo biblické postavy satana. Slovo satan pochází z hebrejského slovo sátán, což lze přeložit jako protivník, odpůrce, žalobce.¹

Giovanni Papini ve svém díle *Ďábel* rozlišuje trojí pojetí Satana:

„1. Satan je původně Bohem stvořený a potom od něj odpadlý anděl, který se vlivem dualistických náboženských doktrín uvnitř křesťanství stal odpůrcem Boha a symbolem zla. 2. Satan je prvorozený syn, který odpadl od svého otce a stal se stvořitelem a knížetem tohoto světa – učení určitých gnostických sekt, bogomilů a dalších. 3. Satan je sebezplodivší se bůh hmoty a vládce lidí.“²

Ve většině odborné literatury se autor definici satanismu záměrně vyhýbá. Zdeněk Vojtíšek uvádí:

„Ti, kdo se sami označují za satanisty, nemají žádnou posvátnou knihu ani společného vůdce, nemají dokonce často ani společnou víru v reálnou existenci satana. Jediné co je spojuje, je protest proti společnosti, vyjadřovaný pomocí satana.“³

1 Vojtíšek, Zdeněk, *Encyklopedie náboženských směrů v České republice*, s. 168.

2 Nakonečný, Milan *Magie v historii, teorii a praxi*, s. 345-346.

3 Vojtíšek, Zdeněk, *Encyklopedie náboženských směrů v České republice*, s. 168.

Milan Nakonečný se přiklání ke dvěma formám⁴ satanismu: religióznímu satanismu jako náboženství, vyvolané pozdně gnosticko-manichejským náboženstvím dualismem dobra a zla. Druhým typem je nenáboženský satanismus ateisticko-materialistický, což je jeho nejpopulárnější a nejčastější forma, vystupující jen jako určitá životní póza.⁵

Nakonečný chápe: „Satana jako symbol vzpoury proti konvenci a jako symbol života bez zábran, symbol plné smyslnosti, především sexuální.“⁶

Dušan Lužný se ztotožňuje se Zdeňkem Vojtíškem:

„Satanismus nepředstavuje žádnou ucelenou tradici. Jejich nauka je synkrezí různých prvků magie, okultismu, spiritismu a čarodějnictví. Čas od času se zformují jednotlivé malé satanistické skupiny, které často velmi brzy zaniknou. Problematický zůstává také 'satanismus' těchto skupin, spíše než o konverzi k satanismu jde o vnější vyjádření protestu dospívající mládeže prostřednictvím satanistických symbolů.“⁷

Josef Veselý chápe satanismus jako:

„Praktickou filosofii pro všechny, kteří jsou připraveni žít, kteří chtějí uchopit naděje i radosti, které jim život nabízí, kteří rozpoznali a transformovali svoji svobodu, kteří se spoléhají na vlastní inteligenci než na vnucený věroučný systém.“⁸

Satanista Pán černého plamene Samael⁹ uvádí v e-mailu z 28. 2. 2009:

4 Podle současného největšího znalce satanismu K.R.H. Fricka.

5 Nakonečný, Milan *Magie v historii, teorii a praxi*, s. 333.

6 Tamtéž, s. 333.

7 Lužný, Dušan, *Nová náboženská hnutí*, s. 81.

8 Veselý, Josef, *Satanismus*, s. 107.

9 Samael je pseudonym, občanské jméno se mi nepodařilo zjistit.

„Satanismus jako filosofický směr byl vlastně zformován až A. S. LaVeyem. Církev Satanova v ČR si bere jako odkaz LaVeyovo učení, které dále rozvíjí a vlastně LaVeyovy myšlenky překonává. Satanismus nesmí být stagnující, ale musí se dále rozvíjet - na to je kladen důraz. Nejde o sektu, která lpí na dogmatech. Satanismus také není slepou opozicí vůči všemu, co s ním nesouhlasí. Je to sice filosofie založená na přirozených instinktech člověka, ale zároveň doplněná o mystiku v podobě rituálů. Některé rituály jsou psychodramata a jiné k dosažení konkrétních cílů.“

2. Satanismus

2.1. Satanismus v historii

Historicky vymezit satanismus je velice obtížné. Historický satanismus lze definovat jako vzpouru či protest proti vládnoucímu monotheistickému náboženství, tedy křesťanství. První zmínky o satanismu lze vymezit celebrováním první černé mše, ke které dochází podle některých autorů¹⁰ někdy kolem 10. století. Jiní historikové uvádějí až století 18., ta byla inspirována markýzem de Sade a jeho románem *Justina*.¹¹

Problematické je působení Luciferiánů ze 13. století. Někteří berou tuto sektu jako křesťanskou herezi jiní ji vnímají jako sektu s určitými podobnostmi k satanismu.¹² Otázkou zůstává jak by se chápali sami luciferiáni. Hlásají dualitu, věčný rozpor mezi dobrem a zlem. Vzývají Lucifera jako světlohoše a pokládají ho za skutečného boha, zatímco křesťanského Boha považují za ztělesnění zla, který klame svět a vydává se za Boha dobra. O této sektě se šířily pověsti, že se po nocích scházejí na opuštěných místech, kde přijímají nové členy a poté vypuknou nespoutané orgie. U těchto orgií je přítomen i Lucifer, kterého představuje postava s tělem napůl zlatým a napůl černým.¹³ Většina informací o této sektě jsou však spíše pověstmi a i ty jsou do značné míry zkresleny, především tím, že informace o působení této sekty zaznamenávali samotní duchovní hodnostáři.

10 Např. J. Bricaud.

11 Veselý, Josef, *Satanismus*, s. 28.

12 Např. Veselý, Josef.

13 Veselý, Josef, *Satanismus*, s. 31.

Mezi vyznavače satanismu měl patřit i vévoda Gilles de Lavel seigneur de Rais, který žil v 15. století. De Rais se seznámil se zběhlým knězem Francescem Prelatim, který byl zběhlý v alchymii a černé magii. Prelati hledá tajemství Kamene mudrců pomocí ďábla. Při svých černomagických rituálech obětovává malé chlapce. De Rais je prozrazen a při prohlídce jeho panství jsou nalezeny těla obětovaných dětí. De Rais se přiznává a v soudních výpovědích je zapsáno: „Děti obětované ďáblu byly maršálem sadistickým způsobem umučeny a perverzně sexuálně zneužity.“¹⁴ Otázkou zůstává jestli se opravdu jednalo o uctívání ďábla. Prelati byl pravděpodobně podvodník, který se snažil o přízeň maršála a samotný maršál byl spíše sadisticky založený pedofil, neboť každé dítě bylo sexuálně zneužito.

Známým případem černé magie se staly události na dvoře krále Ludvíka XIV., kterých využila markýza de Montespan. Využila služeb čarodějnice La Voisinové, aby se stala královou milenkou. V roce 1673 se obává, že by mohla být i ona vystrnaděna z králova lože, tak využívá služeb abbé Guibourga. Ten nechává sloužit rituální krvavé mše pro Astarota a Asmodea. Navzdory veškeré snaze abbé Guibourga upadá madam de Montespan v královu nemilost. Markýza de Montespan posílá králi otrávený dopis. Tento pokus je však odhalen a Guibourg je uvězněn. Proti markýze není vzneseno žádné obvinění, odchází však od královského dvora a vstupuje do kláštera, kde později umírá kající smrtí.¹⁵

Obřady označované za satanistické byly obvykle připisovány odpůrcům křesťanství. Mezi kněžími však byla víra v magii zakořeněna od svého počátku a to i mezi vysokými církevními hodnostáři, vzpomeňme např. na děsivý

14 Nakonečný, Milan, *Magie v historii, teorii a praxi*, s. 60.

15 Veselý, Josef, *Satanismus*, s. 35.

Grimoár papeže Honorio III. Historie ukazuje, že v minulosti nebyl satanismus v samotné církvi žádnou velkou vzácností. V letech 1673 a 1680 bylo upáleno na několik desítek kněží, kteří zneužili mši a svátosti pro vražedná a milostná kouzla.¹⁶

Mezi nejznámější „satanistické“ kněze patřili Eugène Vintras (1807-1875) a Joseph Antoine Boullan (1824-1893). Vintrasovi bylo sděleno tajemným starcem, že ho Matka Boží povolala k velkému Dílu milosrdenství. Tvrdil o sobě, že je inkarnací proroka Eliáše a založil Církev Karmelu. Hlásal preexistenci duší, neposkvrněné početí a univerzální zprostředkování milosti Pannou Marií, jakož i nápravu lidstva. Kněžky Karmelu světili červené mešní víno jako symbol menstruační krve a kněží posvěcovali víno bílé jako symbol spermatu. Dostává se však do konfliktu s církví z důvodů věroučných a je exkomunikován, to mu však nijak nebrání, aby ve svém učení pokračoval. Vintras byl obviněn z homosexuality, a z toho, že při rituálech byli všichni účastníci nazí, a z praktikování gnostické mše.¹⁷

Vintransovým následovníkem byl Joseph Antoine Boullan. Byl velkým ctitelem Panny Marie a založil časopis *Mariin růženec*. Seznámil se s jeptiškou Adélou Chevalierovou, která se později stala jeho milenkou. Spolu založili řád *Otce, napravovatele duší*. Při celebrování mši ležela Adéle nahá na oltáři a všichni přítomní věřící byli také nazí. Vrcholem mše byla rituální soulož s jeptiškou. Protože Adam a Eva zhřešili sexem, je sex i prostředkem nápravy a obnovy.¹⁸

16 Tamtéž, s. 37.

17 Tamtéž, s. 38-39.

18 Tamtéž, s. 40.

Byl odsouzen ke třem rokům vězení za podvody. V 19. století zakládá organizaci *Mariino dílo*, které mělo bojovat proti ateismu, antiklerikalismu a satanismu. Dostává se do křížku s církví poté, co ve svém časopise propagoval sexuálně-magické praktiky. Po smrti Vintrase se stává jeho nástupcem v čele Církve Karmelu. Tvrdil o sobě, podobně jako Vintras, že je inkarnací sv. Jana Křtitele. V Boullanově Církvi Karmelu se hojně pěstovali sexuálně-magické praktiky, které jak tvrdil, měli sloužit k nápravě a pozdvižení duší. Rituál probíhal tak, že celebrant onanoval a přitom imaginoval soulož s duchovní bytostí (sex byl jak heterosexuální, tak homosexuální). Boullan umírá 1893, a jak tvrdí jeho následovníci, zemřel po magickém souboji se Stanislasem de Guaitou¹⁹, se kterým měl dlouhodobé spory.²⁰

Hlavním zdrojem ze kterého Vintras a Boullan čerpali byla gnóze. Jádrem jejich učení bylo tvrzení, že osvobození člověka od vášní je možné jen jejich úplným využitím.²¹

Otázkou zůstává, jak to bylo s Vintrasovým a Boullanovým údajným satanismem. Josef Veselý k tomu uvádí: „Obrácený kříž, který zdobil hrud' celebrantů, zde nebyl chápán v satanistickém smyslu, ale korespondoval spíše se smyslem tarotového arkánu Viselec a symbolicky znázorňoval, že kněz musí zemřít v těle, aby mohl ožít v Kristu.“²² Další otázkou zůstává, jestli opravdu sledovali mystické cíle nebo je hnala touha po uspokojení svého perverzního libida.

19 Francouzský okultista a hermetik, mezi jeho nejvýznamnější díla patří trilogie *Had Genese*.

20 Veselý, Josef, *Satanismus*, s. 39-41.

21 Tamtéž, s. 43.

22 Tamtéž, s. 43.

2.1.1. Moderní satanismus

S příchodem osvícenství v 18. století přicházejí základy moderní vědy. Začíná být kladen důraz na svobodu myšlení a na individualitu. Křesťanská dogmata a vzorce chování začínají pro většinu lidí ztrácet smysl. Dochází ke změně pohledu na svět i na náboženství.

V 18. století začínají vznikat tzv. *Kluby pekelného ohně*. V těchto klubech je pěstována filosofie individualismu, nejrůznějších excesů a sexuálních výstřelků všeho druhu. Nejproslulejší z těchto klubů založil sir Francis Dashwood. V klubu se pěstovalo uctívání ďábla spojené s pořádáním orgií. Během obřadů byla kaple vyzdobena obrácenými kříži a oltář představovala nahá dívka. Důležité je podotknout, že při těchto ceremoniích nedocházelo k žádným krvavým obětem ani k žádnému násilí. Členy klubu byla i řada významných osobností, např. ministr námořnictví lord Montagu of Sandwich, spisovatel Laurence Sterne aj.²³

Opět zde vyvstávají otázky, jestli se jen nejedná o zaštitění sexuální zvrácenosti satanskou ideologií. Na druhou stranu lze namítnout, jak tvrdí Josef Veselý: „Je třeba si uvědomit, že sexuální svoboda, jak ji v Evropě známe dnes, je poměrně novodobou záležitostí. Vždyť ještě počátkem 20. století bylo např. narození nemanželského dítěte skandálem.“²⁴

²³ Veselý, Josef, *Satanismus*, s. 49.

²⁴ Tamtéž, s. 48.

2.1.2. Život Antona Szandora LaVeye

Anton Szandor LaVey vlastním jménem Howard Stanton Levey se narodil 11. dubna 1930 v Chicagu. Ve svých šestnácti letech utekl z domova a našel si zaměstnání u cirkusu Clyda Beattyho. Pracoval jako pomocník krotitele lvů. V osmnácti letech odchází od cirkusu a začíná pracovat v lunaparku. Pracuje zde jako hypnotizér a varietní kouzelník, také se zde naučí hrát na harmonium.

V roce 1951 se ožení a opouští svět zábavního parku. Začíná studovat kriminologii na City College v San Francisku, později se stává fotografem u policejního oddělení. Toto období života mělo zásadní význam pro přijetí satanismu jako LaVeyova životního postoje. LaVey k tomu dodává: „Viděl jsem krvavou a děsivou stránku lidské přirozenosti. Viděl jsem lidi zastřelené bláznů a pobodané přáteli, malé děti, rozplácené v příkopu, kam je odhodili řidiči, kteří ujeli z místa nehody. Bylo to nechutné a depresivní. Kladl jsem si otázku: Kde je Bůh? Začal se mi hnusit pokrytecký přístup lidí k násilí, neustálé omílání fráze: Je to vůle Boží.“²⁵

Po třech letech od policie odchází a živí se jako hudebník po nočních klubech. Zajímá se o magii a zakládá *Magický Kruh*, jehož smyslem je vykonávání magických obřadů. Roku 1966 zakládá Satanskou církev (viz. výše).

LaVey vycítil potřebu církve, která by se znovu chopila myšlení člověka a jeho pozemských tužeb a ty pak oslavovala. Měla by podporovat racionálně motivovaný zájem o vlastní osobu a usilovat o utváření zdravého ega.²⁶ LaVey se v letech 1967-1974 stal vyhledávaným řečníkem, hostem v rozhlasových a

²⁵ LaVey, Anton S., *Satanská bible*, s. 16.

²⁶ Tamtéž, s. 18.

televizních programech, jeho popularita rostla. V roce 1969 vydává LaVey svou Satanskou bibli, které se ve světě prodalo na několik milionů výtisků. V roce 1975 je LaVey unaven svou popularitou a stahuje se do ústraní vedení COS předává své ženě Dianě a dceři Karle. Věnuje se více literární činnosti a píše několik děl: *Satanské rituály*, *Satanská čarodějka*, *Moc je správná*, *Ďáblův zápisník* a *Satan hovoří*.²⁷

LaVey umírá 29. října 1997 na plicní edém vyvolaný infarktem. Podle prohlášení jeho dcery řekl, že jeho epitaf by měl znít: „Lituji jen doby, kdy jsem byl příliš hodný.“²⁸

2.1.3. LaVeyův satanismus

LaVey postavil svůj satanismus především jako opozici proti ostatním náboženstvím, které odsuzují člověka za jeho přirozené touhy a proti takovým, které oslabují lidské ego. Podle LaVeye je satanismus učení, ve kterém lze nalézt složku filosofickou a složku rituální. LaVey čerpá své myšlenky z Nietzscheho tezí, které značně zpopularizoval (antimoralismus, vůle k moci atd.). LaVey uvádí: „Satanismus není řádným náboženstvím. Je to náboženství světské a živočišné, náboženství těla - a nad tím vším panuje Satan, zosobnění špatné cesty.“²⁹

27 Veselý, Josef, *Satanismus*, s. 67-68.

28 Tamtéž, s. 68.

29 LaVey, Anton S., *Satanská bible*, s. 60.

Chápe Satana jako hybný faktor v přírodě, ducha pokroku, inspirátora všech velkých počinů, které přispívají k rozvoji civilizace, ducha revolty, která vede ke svobodě jednotlivce.³⁰

Předložil člověku ucelený světový názor a přinesl konzistentní soubor hodnot, ideových i morálních, kde důraz není kladen na spekulace, ale na každodenní životní praxi. Filosofii a morálku LaVey shrnul v kostce ve třech textech: Satanské devatero, Devět satanských hříchů a Jedenáct satanských zákonů Země.³¹

Satanskému devateru se budu věnovat později. Satanismu jako hlavní hřích chápe hloupost.³² Ta v jejich pojetí spočívá v tom, že lidé souhlasí se vším co jim je předkládáno. Satanista se musí naučit prohlédnout podvod a nesmí si dovolit být hloupý.³³

V jedenácti satanských zákonech Země jsou popsány jakési morální zásady. Satanista nemá sdělovat své rady nikomu, kdo o ně nepožádá. Nemá ubližovat malým dětem. Nesmí se domáhat sexuálního sblížení, pokud k tomu nedostal od partnera signál. Nestěžuje si na nic, co se ho přímo netýká. Nemá nikoho obtěžovat, pokud někdo obtěžuje jeho, má ho požádat, aby toho nechal. Pokud nepřestane, má ho zničit. Satanista má uznávat sílu magie a využívat ji pro své tužby. Pokud satanistu host v jeho příbytku obtěžuje, má s ním naložit tvrdě a nemilosrdně. Nemá zabíjet zvířata, která na něj neútočí nebo pokud je

30 <http://www.cirkevsatanova.com/home.htm>. [online]. [cit. 25. prosince 2008]

31 Veselý, Josef, *Satanismus*, s. 85-86.

32 Mezi další hříchy patří okázalost, solipsismus, sebeklam, podřízenost stáda, nedostatek perspektivy, zapomnětlivost na minulou ortodoxie, neplodná pýcha, nedostatek estetiky.

33 LaVey, Anton S., *Satanská bible*, s. 60.

nepotřebuje pro svou obživu. Nesdělujte ostatním své problémy, pokud o ně neprojeví zájem.

2.2. Satanská bible

2.2.1. Satanské devatero

1. Satan znamená ukájení choutek, nikoliv odříkání!
2. Satan znamená živoucí existenci, nikoli vymyšlené spirituální báchoroky!
3. Satan znamená neposkvrněnou moudrost, nikoli pokrytecký sebeklam!
4. Satan znamená laskavost k těm, kdo ji zasluhují, nikoli lásku, vyplýtvanou na nevděčníky!
5. Satan znamená pomstu, nikoli nastavení druhé tváře!
6. Satan znamená odpovědnost vůči odpovědným, nikoli péči o psychické upíry!
7. Satan znamená člověka jako pouhé zvíře, někdy lepšího, mnohem častěji však horšího než ti, co krácejí po čtyřech, člověka, jenž se díky „božskému duchovnímu a intelektuálnímu vývoji“ stal nejzkaženějším zvířetem!
8. Satan znamená všechny takzvané hříchy, jelikož vedou k fyzickému, mentálnímu nebo emočnímu uspokojení!

9. Satan je nejlepším přítelem, jakého kdy církev měla, jelikož ji po celá ta léta pomáhal udržovat v chodu!³⁴

2.2.2. Kniha Satanova

V této první části knihy je rozpracována filosofie satanismu, jeho myšlenky a principy. Jsou zde rozpracovány další teze satanismu.

7. Žádná otřepaná lež pro mne nemůže být pravdou, žádné svazující dogma neochromí mé pero.

8. Odpoutám se od všech konvencí, které nevedou k úspěchu a štěstí zde na Zemi.

6. O náboženstvích je nutno pochybovat. Žádné mravní dogma nesmí být považováno za dané.

9. Oplácejte ránu ranou, pohrdání pohrdáním, odsouzení odsouzením a k tomu štědře přidané úroky. Oko za oko, zub za zub vždy čtyřnásobně, stonásobně.

1. Život je velká radost, smrt velké odříkání. Proto si užijte života co nejvíce – teď hned!

1. Blahoslaveni silní, neboť jejich bude Země. Prokleti slabí, neboť se jim dostane jha!³⁵

34 LaVey, Anton S., *Satanská bible*, s. 31-32.

35 Tamtéž, s. 38-41.

2.2.3. Kniha Luciferova

V knize Luciferově jsou myšlenky z Knihy Satanovy dále rozpracovány a blíže popsány. LaVey říká, že: „Bohem, kterého chráníte, můžete být vy sami.“³⁶ Člověk vytvořil celý systém bohů, pokud člověk takového Boha uctívá, uctívá svůj vlastní výmysl. Tím vlastně zprostředkovaně uctívá člověka, který Boha vymyslel. Proč se bát svého já v podobě Boha? LaVey v této knize prohlašuje: „Jsem satanista! Skloňte se, neboť já jsem nejvyšším ztělesněním lidského života!“³⁷

Satanismus také chápe výklad pravidla: Nečiň druhému, co nechceš, aby jiní tobě činili. Jejich výklad zní: čiň jiným to, co oni činí tobě. Pokud bychom jim činili to, co chcete, aby oni dělali vám, a oni by s vámi přitom jednali špatně, bylo by proti lidské přirozenosti brát na ně dál ohledy.³⁸

Satanská filosofie spojuje základy psychologie s upřímným působením na city. Také tvrdí, že na dogmatech není nic špatného, pokud nejsou založeny na myšlenkách a činech, které stojí proti lidské přirozenosti.³⁹

LaVey se v další části své Satanské bible věnuje lásce a nenávisti. Opírá se přitom o čtvrtý bod satanského devatera. Tvrdí, že nemůžeme milovat všechny, ztratili bychom tím přirozenou schopnost výběru. Satanista věří, že by měl milovat hluboce jen ty, kteří si jeho lásku zaslouží, a nikdy by neměl nastavit nepříteli druhou tvář. Tím, že se satanista naučí uvolnit nenávist na ty, kteří si ji zaslouhují, očistí se od této emoce a nebude ji přenášet na ty, které

36 Tamtéž, s. 51.

37 Tamtéž, s. 52.

38 Tamtéž, s. 58.

39 Tamtéž, s. 60.

miluje. Pokud nejsme schopni prožít jeden z těchto citů, nedokážeme plně pocítit ani jeho opak.⁴⁰

2.2.4. Satanské rituály

Satanská bible uvádí tři základní druhy obřadů. Prvním z nich je sexuální rituál. Smyslem tohoto rituálu je vyvolat odezvy v člověku, po kterém toužíte, nebo přivolání sexuálního partnera, který naplní naše touhy.⁴¹

Druhým typem je rituál soucitu. Tento typ rituálu je prováděn s úmyslem pomoci druhému. Tento rituál má ovlivnit především zdraví, rodinné štěstí, hmotné a vědecké úspěchy.⁴²

Posledním, třetím, rituálem je rituál destrukce. Smyslem tohoto rituálu je vyvolat kletbu nebo ničivé kouzlo, které je nasměrováno skrze zlobu, nenávist na oběť.⁴³

2.3. First Church of Satan

Nejdůležitější organizací moderního satanismu je *First Church of Satan*. Byla založena roku 1966 o Valpuržině noci Antonem Szardonem LaVeyem (1930-1997)⁴⁴. Jehož středisko se nachází v San Francisku. Pro LaVeye byl ďábel

40 Tamtéž, s. 71.

41 LaVey, Anton S., *Satanská bible*, s. 122.

42 Tamtéž, s. 123.

43 Tamtéž, s. 122.

44 O LaVeyovi viz níže.

skrytou silou v přírodě, řídící chod pozemských věcí, silou, pro niž věda ani náboženství nemají vysvětlení. LaVeyův Satan je duchem pokroku, který je původcem všech velkých hnutí, jež přispěla k vývoji civilizace a ke zdokonalení lidstva.⁴⁵

LaVey odmítl krvavé rituály a prohlásil člověka Bohem. V roce 1969 je vydána LaVeyem *Satanská bible*, ve které je shrnuta nauka LaVeyova satanismu. Církev Satanova se stala velice oblíbenou a začala se šířit do celého světa. Její pobočky začali vznikat v celém světě. Na území České republiky funguje *Česká Církev Satanova*, která se od *First Church of Satan* odštěpila roku 1999.

Nejvýznamějším odštěpencem od *First Church of Satan* je *Temple of Seth*, kterou v roce 1975 založil A. Aquino. Členové *Temple of Seth* chápou postavu Setha (Satana) jako reálně existující bytost.⁴⁶

2.3.1. Oficiální uskupení satanistů v České republice

Církev Satanova byla založena 1. října 1991 Jiřím Valterem v Brně, který byl členem *First Church of Satan*. Dnes je oficiální název První Česko-slovenský chrám Církve Satanovy.

Vedení po Jiřím Valterovi měl převzít Pavel Brndiar Second Master, ale on to odmítl a zřídil Radu Třinácti, která má CS řídit.

Hierarchie v CS se skládá ze sedmi stupňů. Tuto hierarchii v praxi používají pouze pražské a kutnohorské pobočky. Těmito stupni jsou Novic - Novicius monachus, Učeň - Aluminus, Zkušený - Examinandus, Znalý -

⁴⁵ LaVey, Anton S., *Satanská bible*, s. 17.

⁴⁶ Veselý, Josef, *Satanismus*, s. 69.

Peritus, Zkoušející - Magister peritus nebo také Pán Černého Plamene, Pobočník - Adiutor nebo také pán Meče, Nejvyšší Kněz - Second Master.⁴⁷

CS vydává půlročník *The Abbys*. Obsahově se časopis mění číslo od čísla, zabývá se především satanismem a magií. Členové CS publikují i knižně, Jiří Valter překládal LaVeyovu *Satanskou bibli* a *Satanské rituály*. Také napsal knihy *Rozhovory se Satanem* a *Nové satanské rituály*. Pavel Brndiar vydal knihu *Rituály a ceremonie k uctívání mýtických bytostí Cthullu*.

Na otázky týkající se satanismu a Aleistera Crowleyho mi odpověděl člověk vystupující pod pseudonymem Pán černého plamene Samael ve svém e-mailu z 25. 2. 2009:

„Crowleyho učení nás ovlivňuje spíše jako jednotlivce (při magickém výcviku, který někteří členové chrámu praktikují) a ne jako organizaci. Crowley sice vyjadřuje jistou podobnost v jednání jako satanista, ale satanistou v pravém slova smyslu nebyl a také to sám prohlásil. Aleister Crowley není zrovna tím, co bych následoval na své magické cestě.“

47 Tamtéž, s. 189-190.

3. Aleister Crowley

3.1. Mládí Aleistera Crowleyho

Edward Alexander Crowley se narodil dne 12. října 1875 v Leamington Spa v hrabství Warwickshire. Crowley tvrdil, že jeho rodina má keltský původ, jehož kořeny sahají hluboko do historie Irska a Bretaně.⁴⁸ Toto tvrzení je však diskutabilní. Dále o sobě tvrdil, že byl pozoruhodné dítě se třemi znaky Buddhy: měl přirostlý jazyk, blánu omezující předkožku, a na hrudi čtyři chlupy stočené zleva doprava v přesném tvaru svastiky.⁴⁹ Je diskutabilní, zda jsou tato tvrzení pravdivá nebo zapříčiněná Crowleyho představivostí.

Jeho rodiče Edward a Emily Crowley byli členy náboženské církve Plymouthští bratři, odnože anglikánské církve.⁵⁰ Jedná se o probuzenecké hnutí, které očekává brzký příchod Ježíše Krista. Mladý Aleister byl vychováván ve velice silně bigotní rodině, což se pravděpodobně později projevilo jeho pohrdáním konvencemi všeho druhu.

V roce 1895 začíná studovat filosofii, psychologii a ekonomii na Trinity College v Cambridge, později přestoupil na filologii. V následujících letech se začíná zajímat o alchymii a začíná číst magickou literaturu. Crowley je zcela pohlčen novou cestou poznání. Současně vydává básnickou sbírku *White Stains*, která je označena za pornografickou. V roce 1898 dostává kontakt na Samuela Matherse, velmistra hermetického řádu *Golden Dawn*.

48 Crowley, Aleister, *The Confessions of Aleister Crowley : An Autohagiography*, s. 35.

49 Tamtéž, s. 36.

50 Tamtéž, s. 36.

3.2. Crowley a vstup do Golden Dawn

Legenda vypráví o reverendu A.F.A. Woodfordovi, členu lóže svobodných zednářů, který objevil v antikvariátě záhadný rukopis. Ten byl předán Williamu Westcottovi a Williamu Woodmanovi, členům rosikruciánské společnosti, kteří začali rukopis luštit. Shledali, že se jedná o poznámky významného francouzského kabbalisty Eliphase Léviho. V rukopise byla objevena adresa Anny Sprengelové. Westcott ji napsal a požádal ji o svolení k založení řádu *Golden Dawn*, který by pracoval v intencích objeveného rukopisu. Povolení dostal.⁵¹ Jedná se pravděpodobně o historiku vymyšlenou samotným Westcottem. Tak byl roku 1886⁵² založen nejvýznamnější okultní spolek té doby. Prvním velmistrem řádu se stal dr. William Westcott. Roku 1896 převzal vedení Samuel Liddell Mathers, lépe řečeno sám se dosadil. Mathers byl panovačný excentrik a tvrdil, že je v kontaktu s Tajnými mistry a oni po něm chtějí, aby řád vedl.

Crowley do řádu vstupuje roku 1898 a přijímá řádové jméno Perdurabo⁵³ a stoupal po žebříčku hierarchie řádu velice rychle. Členem *Golden Dawn* byl i člověk, který měl podstatný vliv na jeho život. Byl jím Allan Bennet.⁵⁴ Provedli spolu četné magické operace a experimenty. Bennet ho zasvětil do kabbaly a jógy. Ke svým magickým aktivitám používali také drogy. Od té doby Crowley experimentoval se všemi drogami, které se mu dostaly do ruky: halucinogenní houby, kokain, opium, hašiš a heroin, na kterém byl později silně závislý, i když tvrdil, že není. Bennet později odjel na Srí Lanku a jako první Evropan se

51 Nakonečný, Milan, *Magie v historii, teorii a praxi*, s. 143.

52 Někdy je uváděn rok 1888 nebo 1889.

53 tj. Vytrvám až do konce.

54 Crowley, Aleister, *The Confessions of Aleister Crowley : An Autohagiography*, s. 180.

tam stal buddhistickým mnichem. Roku 1899 uděluje Mathers Crowleyemu hodnost Philosophus (5°), o pár měsíců později Adeptus Minor, proti čemuž se však postavila londýnská část řádu. Od té doby se datují roztržky, které nakonec vedou k rozštěpení a rozpadu řádu.

3.3. Aiwass přináší Liber Al vel Legis

V roce 1903 zahajuje Crowley operaci podle Knihy posvátné magie mága Abramelina. Operaci však přerušil a oženil se s Rose Kelly. V lednu 1904 odjeli na novomanželskou svatební cestu na Srí Lanku a do Anglie se vrací přes Káhiru. V Káhiře chtěl Crowley přivolat sylfy, Rose při vyvolávání upadla do transu, v němž se jí zjevil egyptský bůh Horus. Rose trvala na tom, že jej Crowley musí invokovat. Při návštěvě muzea Rose ukázala na pohřební stělu, na níž byl vyobrazen bůh Horus, muzejní číslo exponátu bylo 666.⁵⁵ Crowley si uvědomil, že jeho žena je médium a provedl s ní invokaci Hora.

Invokace byla úspěšná, bylo mu sděleno, že nadchází Rovnodennost bohů, která znamená konec dvoutisícileté epochy křesťanství. Prostřednictvím Rose dostal pokyn, aby 8., 9. a 10. dubna byl přesně před polednem připraven s tužkou v ruce. Během těchto tří dní mu entita jménem Aiwass (vysoce postavený Tajný mistr) nadiktoval *Liber Al vel Legis* – Knihu Zákona.⁵⁶ Otázkou zůstává jestli kniha nebyla napsána spíše v drogovém opojení, neboť Crowley byl v té době silně závislý na heroinu. Crowley o Aiwaissovi napsal: „Ten hlas byl hluboký, melodický a působivý, jeho tóny slavnostní, smyslné, něžné,

55 Crowley, Aleister, *The Confessions of Aleister Crowley : An Autohagiography*, s. 394.

56 Tamtéž, s. 397.

naléhavé, prostě takové, jaké se hodí k takové zprávě. Nebyl to bas, spíše hluboký tenor nebo baryton.“⁵⁷

Dále Crowley popisuje jeho vzhled, přestože měl zakázáno na Aiwasse pohlédnout: „Vypadal jako vysoký, tmavý muž kolem třicítky, čilý, dobře stavěný a silný s tváří krutého krále a se zakrytýma očima, aby jejich pohled nezničil to, co spatřily.“⁵⁸

Jádrem této knihy je sdělení, že nastává nová duchovní epocha ve vývoji lidstva, Nový Aeon, jehož heslem jsou slova „Dělej, co ty chceš, ať je cele Zákon. Láska je zákon, láska pod vůlí.“ Tento Nový Aeon započal rokem 1904. Crowley je jeho prorokem a jeho náboženství mělo svrhnout všechna ostatní náboženství, ve kterých jejich uctívači byli drženi v otroctví svých bohů. Zákon Crowleyho knihy byl prostý a ve své podstatě známý jako Zákon Thelemy.⁵⁹

3.4. Argetum Astrum

Mezi Mathersem a Crowley dochází ke sporům. Crowley prohlásil, že Tajní vůdci ho nominovali na vůdce vnějšího řádu. Roku 1907 Crowley zakládá hermetický řád *Argentum Astrum*.⁶⁰ *Argentum Astrum* Crowley založil jako své hermetické dítě a promítl do něj své myšlenky a nové filosofické aspekty, které v *Golden Dawn* narazily na odpor. Jako první počín začal sepsovat *Konx Om Pax* a *Holy Books of Thelema*, které pak postupně začal zveřejňovat v časopise *Equinox*, který od roku 1909 do roku 1913 začal vycházet jako oficiální časopis

57 Booth, Martin, *Magický život Aleistera Crowleyho*, s. 166.

58 Tamtéž, s. 166.

59 Veselý, Josef, *Učení mistrů*, s. 26-27.

60 Řád Stříbrné hvězdy, nikoliv Atlantští Adepti.

řádu A.:A.:... V létě roku 1910 otevřel v Londýně „Eleusinský Templ“, kde byla provozována eleusinská mystéria. Rituály a nauku převzal Crowley ze Zlatého úsvitu a přidal jógu a další rozmanité orientální prvky.⁶¹ Důležité je si uvědomit, že tyto dva řády (G.D. a A.A.) od sebe nelze oddělit. *Golden Dawn* je Vnější řád a *Argentum Astrum* je Vnitřní řád.

3.5. Založení Thelemského opatství na Sicílii

12. října 1915 Crowley přijímá titul To Mega Therion. Od této doby se definitivně považuje za proroka Nového Aeonu. Následující rok provedl v New Hampshire rituál, který měl ukončit éru křesťanství.⁶²

V témže roce se seznámil s Leah Hirsigovou (Alostrael), kterou jmenoval jednou ze svých „Šarlatových žen“, či „babylonských děvek“, jež byly oblíbenými partnerkami jeho heterosexuálních magických aktivit.⁶³

2. dubna 1920 zakládá v Cafelu na Sicílii Thelémské opatství, centrum pro provádění sexuálně magických operací⁶⁴, ale i komunu, která by žila podle principů *Liber Al vel Legis*. Crowley k tomu poznamenává: „V Opatství Thelema se studuje sex bez ostychu a okolků. Vášně jsou fyziologicky zkoumány,

61 Booth, Martin, *Magický život Aleistera Crowleyho*, s. 234.

62 Veselý, Josef, *Učení mistrů*, s. 28-29.

63 Nakonečný, Milan, *Magie v historii, teorii a praxi*, s. 153.

64 Nejedná se o praktikování magie za účelem dosažení sexuálních cílů, ale použití sexuální energie pro magické cíle.

všechno je dovoleno, pokud se nejedná o zraňování ostatních nebo sebe sama. Tato volnost, vzdálená štvoucímu chtíči, ničí posedlost sexem.“⁶⁵

Téhož roku vypukla na Crowleyho štvavá novinová kampaň, která nabyla mezinárodního rozměru, když v Thelémském opatství zemřel Raul Loveday, jeden z Crowleyho žáků, na břišní chorobu. Následky na sebe nenechaly dlouho čekat a Crowley byl roku 1923 vyhoštěn z Itálie, šest let nato i z Francie.

Roku 1930 vydává mistrovské dílo *Magick in theory and Practice* a první dva díly jeho „autohagiografie“ *The Confessions*. V roce 1944 vydal knihu věnovanou tarotu *Knihy Thotova*. Rok poté napsal knihu *Magick Without Tears*, rozsáhlou sérii iniciačních dopisů, patřící k jeho nejlepším dílům.⁶⁶

3.6. Mistr odchází

Crowley zemřel 1. prosince 1947 na selhání srdce a chronické astma. Pohřeb se konal 5. prosince a při obřadu byly předčítány výňatky z *Knihy Zákona* a recitována *Hymna Panovi*, což vyvolalo velké pobouření místních úřadů.

Urna byla zaslána Karlu Germerovi, hlavě crowleyovského sdružení O.T.O. v USA, který ji pohřbil pod borovici u jeho domu. Když se Germer chystal přestěhovat do Kalifornie měl v plánu vzít urnu sebou. Šel vykopat urnu, ale ať hledal jak hledal, nemohl ji nalézt.⁶⁷

65 Booth, Martin, *Magický život Aleistera Crowleyho*, s. 319.

66 Veselý, Josef, *Učení mistrů*, s. 30.

67 Booth, Martin, *Magický život Aleistera Crowleyho*, s.420.

4. Liber Al vel Legis

Kniha Zákona deklaruje Zákon Thelema. Její text tvoří neobvyklým jazykem, jenž není srozumitelný ani zdaleka každému čtenáři a tak vybízí k projekci osobních domněnek.⁶⁸

Jádrem Crowleyho učení Nového Aeonu je morální poselství, které člověku velí, aby poznal a konal svoji Pravou Vůli.⁶⁹ Klíčovým spisem této nauky je Kniha Zákona. Kniha obsahuje pouhé tři krátké kapitoly. Jedná se ovšem o velice hutný a místy nesrozumitelný text.

Kniha vysvětluje universum. Nekonečný prostor se nazývá bohyně Nuit, zatímco nekonečně malý a atomický bod, přesto všudypřítomný se nazývá Hadit. Tito dva nejsou propojeni. Jediná konjukce těchto nekonečností se nazývá RA-HOOR-KHUIT, jednota, která zahrnuje a stojí v popředí všech věcí. Tato idea je velmi příhodně symbolizována egyptskou bohyní Nút, předklánějící se ženou, představující klenbu noční oblohy. Hadit má za symbol okřídlený glóbus v srdci Nút.⁷⁰

Každá událost je sjednocením nějaké určité monády s jednou zkušeností, která ji odpovídá: „Každý muž a každá žena je hvězda“ (AL, I:3), tedy

68 Kniha Zákona – jak to vidím já [online]. Malé opatství thelémské [cit. dne: 8. 1. 2009]. datum publikace ?. Poslední úpravy ?. URL <<http://things.magick.cz/via/opatstvi/index.php?kategorie=7&co=kategorie&sico=ne>>.

69 Veselý, Josef, *Učení mistrů*, s. 31.

70 Crowley, Aleister. *Magická teorie Universa. Horus: Revue pro filosofii, hermetismus a duchovní vědy s.h.* červen 1991. s. 28.

agregátem takových zkušeností, které se s každou novou událostí neustále mění a které muže či ženu, ať už vědomě či nevědomě, ovlivňují.⁷¹

Každý z nás tedy má své vlastní universum, ovšem jakmile obsáhne všechny možné zkušenosti, stane se pro všechny jediným universem. To vyžaduje rozšíření vědomí v takové míře, že pojme všechna ostatní vědomí.⁷²

Objekt, který vidíme v tuto chvíli, není nikdy jeden a týž, který vidím já, docházíme k závěru, že jde o ten samý objekt jen proto, že se vaše zkušenost shodují s mojí v tolika bodech, že momentální rozdíly našeho pozorování jsou vlastně zanedbatelné.⁷³

4.1. Zákon Thelema

Theléma je dynamická, aktivní cesta, skutečné žití a prožívání života. Bez životních zkušeností je celá duchovní cesta pouze útekem před realitou. Theléma je o sobě, a své Pravé vůli a o své vlastní bytosti.⁷⁴

Liber Al vel Legis formuluje morální kodex:

„Dělej, co ty chceš, ať je cele Zákon.“ (AL, I:40)

„Láska je Zákon, láska pod vůlí.“ (AL, I:57)

71 Veselý, Josef, *Učení mistrů*, s. 32.

72 Tamtéž, str. 32.

73 Tamtéž, str. 32.

74 Osobnosti – Frater Eirixion [online]. První Česko – Slovenský Chrám Církve Satanovy [cit. dne: 8. 1. 2009]. datum publikace ?. Poslední úpravy ?. URL <<http://www.cirkevsatanova.com/home.htm>>.

„Každý muž a každá žena je hvězda.“ (AL, I:3)

4.1.1. Dělej, co ty chceš, ať je cele Zákon

Tento zákon lze vysvětlit jako, že každý z nás, hvězd, se má pohybovat po svém správném orbitu, jak nám to naznačuje povaha našeho postavení, zákon našeho růstu, impuls vycházející z našich předešlých zkušeností. Všechny události teoreticky mají pro každého z nás stejnou právoplatnost a každá je z dlouhodobého hlediska stejně důležitá, ale v praxi je pro každého z nás v nějakou danou chvíli právoplatný pouze jeden čin. Povinnost tedy spatřujeme v tom, přiřadit zkušenost oné správné události jednoho momentu vědomí k tomu dalšímu. Každý čin nebo pohyb je aktem lásky, sjednocením s jednou nebo druhou částí Nuit, každý takový akt musí být „pod vůlí“ a musí být zvolen tak, aby naplnil a nikoliv zmařil pravou podstatu bytosti, jíž se týká.⁷⁵

„Dělej, co ty chceš“, neznamená „jednej, jak se ti zrovna zlíbí“ jedná se o hledání a nalezení pravé vůle člověka, božského vědomí. Pravá vůle vyznačuje vědomím daný cíl, smysl individuálního života. Jakmile člověk dosáhne pravé vůle, božského vědomí, neřadí svá jednání za sebou, jak právě přicházejí, nýbrž jedná jako celistvý člověk. Neexistuje tedy Věčná pravda. Proto „Dělej, co ty chceš“, znamená dynamickou formuli symbolizující nekonečný pohyb vědomí.⁷⁶

75 Crowley, Aleister, *Liber Al vel Legis*, s. 13.

76 Polák Jaroslav, *Aleister Crowley a thelemité*. Brno, 1999. 42 s. Masarykova univerzita. Vedoucí bakalářské práce PhDr. Dušan Lužný. s. chybí. Dostupný z WWW: <<http://things.magick.cz/magick/index.php?id=8&co=celej>>.

4.1.2. Láska je Zákon, láska pod vůlí

Formule „Láska pod vůlí“ vyžaduje spojení dualit – protikladů. Na jedné straně odstranění rozporu ducha a těla na druhé straně odstranění rozporu muž – žena. Ta formule vyžaduje, aby jednání bylo uvedeno do souladu s formulí Vesmíru – uvedení vlastního vědomí pod primát vědomí božského. Aby tato síla nepůsobila destruktivně, musí být uvedena pod primát Pravé Vůle.⁷⁷ Člověk, který toto akceptuje je odhaleným Bohem. Crowley v Liber Agape píše: „Hvězdy jsou myriádami bratří Slunce (tedy jediného Boha v makrokosmu), moudrému stejně úctyhodné jako ono samo.“⁷⁸ Každý člověk je tedy potencionálně Bohem.

Liber Al vel Legis odmítá všechny tradované zákony a mravní představy. Není však nemorální, nýbrž je mimo lidskou morálku, neboť odmítá dualitu. Fikce individuálního já spočívá na odloučení individua od světa. Překoná-li to člověk, nalezne střed, své božské vědomí. Thelémská morálka postrádá možnost přenesení zodpovědnosti. Každý člověk zodpovídá sám za sebe. Kniha Zákona má podle Crowleyho hlásat božskou morálku, která stojí mimo lidské kategorie dobra a zla.⁷⁹

77 Tamtéž, s. chybí.

78 Crowley, Aleister, *Liber Agape*, s. 13.

79 Polák Jaroslav, *Aleister Crowley a thelemité*. Brno, 1999. 42 s. Masarykova univerzita. Vedoucí bakalářské práce PhDr. Dušan Lužný. s. chybí. Dostupný z WWW: <<http://things.magick.cz/magick/index.php?id=8&co=celej>>.

4.1.3. Každý muž a každá žena je hvězda

Podstatou tohoto sdělení je, že každá lidská bytost je sebeurčujícím a nejvyšším elementem kosmu, rovným všem ostatním bohům. Jedna hvězda však ovlivňuje druhou svou přitažlivostí, to jsou však bezvýznamné události vzhledem k jejich oběžným drahám, které si zvolily.⁸⁰ Tato formule nám také sděluje, že každá lidská bytost je vnitřně individuálně nezávislá se svým vlastním zvláštním charakterem a náležitým pohybem. Každý muž a každá žena má svoji vlastní cestu, závisující částečně na jáství a částečně na prostředí, které je pro každého přirozené, vlastní a nutné. Každý, kdo je sveden ze své vlastní cesty, ať už skrze nepochopení sebe sama nebo skrze mimořádnou opozici, vstupuje do konfliktu s řádem Universa a podle toho trpí.⁸¹

4.2. Nový Aeon

Ve třetí kapitole *Knihy Zákona* líčí Crowley údobí do něhož lidstvo vstupuje. Vysvětluje: „Jisté obrovské hvězdy (neboli agregáty zkušenosti) lze chápat jako bohy.“⁸² V historii se měli vystřídat tři bohové. První z nich měla být Isis, matka, dobu, kdy bylo universum chápáno jako prostý pokrm, který přichází přímo od ní. Toto období se vymezuje matriarchátem. Dalším byl Osiris (500 let př. n. l.), kdy platila o universu představa, že se vedle lásky, smrti a vzkříšení jedná o katastrofu, o metodu, která vede ke zkvalitnění zkušenosti.

80 Veselý, Josef, *Učení mistrů*, s. 36.

81 Crowley Aleister. Co je Magie. *Horus: Revue pro filosofii, hermetismus a duchovní vědy e.v.* červen 1990. ročník 0. s. 21-22.

82 Crowley Aleister, *Liber Al vel Legis*, s. 14.

Toto období koresponduje s patriarchátem.⁸³ Tato koncepce je však starší a Crowley s ní určitě nepřišel jako první, v roce 1861 se o této teorii zmiňuje J. J. Bachofen v díle *Das Mutterrecht*.

Crowley však přidává ještě jednu etapu a tou je etapa boha Hóra, dítěte, která započala v roce 1904. Současné období nás přivádí k poznání individua, jakožto jednotky společnosti. Každá událost, včetně smrti, představuje jenom další organický růst naší zkušenosti, tu jsme si od začátku svobodně zvolili a tedy také předurčili. Potlačujeme individualitu stále častěji. Člověk začal myslet v pojmech davu.⁸⁴ Prostřednictvím Hóra dochází k pochopení událostí. Nový Aeon zvěstuje identitu Boha a člověka.⁸⁵

„S příchodem Nového Aeonu však přichází nejprve dlouhém přechodné období, v němž nakonec zvítězí nový Thelémský zákon.“⁸⁶ Liber Al vel Legis chápe aeony lineárně, i tento aeon zestárne a vymizí: „Přijde jiný prorok a z nebes přinese nové zapálení, jiná žena vzbudí chtíč a bude uctívat hada, jiná duše Boží a bestie smísí se v knězi glóbu, jiná oběť náhrobek potřísní, jiný král bude kralovat, a požehnání mystickému pánu s hlavou sokolí již udíleno nebude!“ (AL, III:34)

Nový Aeon není stav, ale proces, v němž se univerzální vědomí dosavadního stupně rozrušuje, aby se mohl stvořit nový – vyšší. Proti formuli

83 Veselý, Josef, *Učení mistrů*, s. 33.

84 Tamtéž, str. 33.

85 Polák, Jaroslav, *Aleister Crowley a thelemité*. Brno, 1999. 42 s. Masarykova univerzita. Vedoucí bakalářské práce PhDr. Dušan Lužný. s. chybí. Dostupný z WWW: <<http://things.magick.cz/magick/index.php?id=8&co=celej>>.

86 Crowley, Aleister, *Liber Al vel Legis*, s. 14-15.

umírajícího Boha a obětujícího se Ježíše Krista staví Liber Al vel Legis formuli Skrytého Boha, tedy člověka.⁸⁷

„Uvažujme o popularitě filmů, rozhlasových stanic, fotbalových sázek a hádankářských soutěží, všechny ty prostředky na oblbování zlobivých dětí, jež nemají kloudného účelu. Pomyslete na sportovní klání, dětský zápal a šílenství, které vyvolává, celé národy jsou vzrušeny chlapeckými půtkami. Zamyslete se nad válkou, hrůzami, jež jsou na denním pořádku, a přesto s námi ani nehnou a sotvaže nás trápí. Jsme dětmi.“⁸⁸

4.3. Thelémská morálka

Thelémská morálka je praktickým uplatněním principů popsaných v Knize Zákona. Jen ve zkratce uvedu několik základních morálních principů. Otázkou zůstává, zda jsou tyto morální pravidla uvnitř thelémské obce naplňována. Nepovedlo se mi najít žádné věrohodné informace, které by na praktikování thelémské morálky poukazovaly. O tom, co v rámci thelémské morálky vyžadoval Aleister Crowley, není známo.⁸⁹

1. Člověk má právo žít, takovým způsobem, jaká jest jeho vůle.

Člověk má právo pracovat tak, jaká jest jeho vůle.

Člověk má právo zemřít, kdy a jak chce.

Člověk má právo myslet, mluvit, psát, co jeho vůle jest.

87 Polák, Jaroslav, *Aleister Crowley a thelemité*. Brno, 1999. 42 s. Masarykova univerzita. Vedoucí bakalářské práce PhDr. Dušan Lužný. s. chybí. Dostupný z WWW: <<http://things.magick.cz/magick/index.php?id=8&co=celej>>.

88 Veselý, Josef, *Učení mistrů*, s. 34.

89 Polák, Jaroslav, *Aleister Crowley a thelemité*. Brno, 1999. 42 s. Masarykova univerzita. Vedoucí bakalářské práce PhDr. Dušan Lužný. s. chybí. Dostupný z WWW: <<http://things.magick.cz/magick/index.php?id=8&co=celej>>.

Člověk má právo jíst, pít podle své vůle.⁹⁰

„Syťte se dle libosti a vůle láskou tak, jak chcete, kdy, kde a s kým chcete.“ (AL, I: 51)

„Proto králové země budou králi povždy, otroci mají sloužit.“ (AL, II: 58)

90 Crowley, Aleister. Liber LXXVII. *Horus: Revue pro filosofii, hermetismus a duchovní vědy e.v.* červen 1995. s. 10-11.

5. Magie

Slovo magie etymologicky pochází od kněží Zoroastrova kultu, kteří byli nazýváni mágy (magh), kterým byla přisuzována nadpřirozená moc. Slovo „magh“ lze přeložit jako „moc“.⁹¹

O původu magie se dnes můžeme jen dohadovat. Teorií o jejím původu je několik, obvykle je uváděna, že magie byla vědou a technologií vyspělé kultury, která ztrátou kontroly nad magickými silami zanikla. Zpravidla je uváděna Atlantida.⁹²

Dobrou definici podal kabbalista hrabě C. Zu Leiningen: „Magií rozumíme současné působení smyslových jevů prostřednictvím nadpřirozené síly a mágy nebo čaroděje nazýváme ty, kdož ovládají tyto síly skrze sílu vůle a prostřednictvím svých poznatků o přírodních zákonech nadmyslového světa.“⁹³

Z toho vyplývá, že se magie zabývá skrytými či vnitřními silami přírody. Agrippa z Nettesheimu k tomu dodává: „Magie vládoucí mnoha silami a skrývající v sobě nejvyšší tajemství, obsahuje v sobě věci nejskrytější, podstatu, moc, jakost, hmotu a sílu veškeré přírody, poučuje nás, jak se mezi sebou věci liší a v čem se shodují.“⁹⁴

91 Nakonečný, Milan, *Magie v historii, teorii a praxi*, s. 9.

92 Tamtéž, s. 24.

93 Tamtéž, s. 8.

94 Tamtéž, s. 11.

5.1. Magie u Aleistera Crowleyho

Aleister Crowley definuje magii jako: „Magika je Věda a Umění způsobit změnu, aby nastala ve shodě s vůlí.“⁹⁵

Crowley tuto svou definici blíže objasňuje: „Je to moje Vůle formovat svět určitých skutečností za mého vědomí. Beru proto „magické zbraně“, pero, inkoust a papír, píši „zaklínání“. To jsou tyto věty v „magickém jazyce“, tj. to, co pochopí lidé, které si přeji poučit. Evokuji „duchy“ tiskařů, vydavatelů a knihkupců, a nutím je, aby sdělili mé poselství lidem. Kompozice a distribuce této knihy je tak aktem – Magika – kterou způsobuji změny zaujetím místa ve shodě s mojí Vůlí.“⁹⁶

Každá požadovaná změna může být uskutečněna aplikací správného druhu a stupně Síly patřičným způsobem prostřednictvím správného média na vhodný objekt.⁹⁷

Crowley také píše : „Každý úmyslný akt je Magickým aktem“.⁹⁸ Tím úmyslným Crowley míní vůli uvedený. Ale také dodává, že i neúmyslné činy takového vnějšího vzhledu nejsou takové ve skutečnosti. Tak například dýchání je jakousi činností Vůle k Životu.⁹⁹ Milan Nakonečný k tomu ovšem namítá: „Takové pojetí se pak ovšem jeví čistě psychologické a za magický čin by bylo možno pokládat každý úspěšný čin.“¹⁰⁰

V knize *Magick in theory and practice*, Crowley uvádí zásady, kterými by se měl praktikující mág řídit, aby byl úspěšný.

95 Crowley, Aleister, *Magick in theory and practice*, s. 7.

96 Crowley, Aleister, *Magick in theory and practice*, s. 7.

97 Tamtéž, s. 8.

98 Tamtéž, s. 8

99 Tamtéž, s. 8.

100 Nakonečný, Milan, *Magie v historii, teorii a praxi*, s. 9.

Prvním požadavkem pro způsobení nějaké změny je dokonalé kvalitativní a kvantitativní pochopení podmínek. Nejobecnějším případem opomenutí v životě je ignorace vlastní Pravé Vůle.¹⁰¹

Druhým požadavkem pro způsobení nějaké změny je praktická schopnost uvést správně do pohybu nezbytné síly.¹⁰²

Člověk, jehož vědomá vůle je v rozporu s jeho Pravou Vůli, mrhá svojí silou. A nemůže doufat v to, že by účinně ovlivnil své prostředí.¹⁰³

Člověk, který koná svoji Pravou Vůli, má setrvačnost Universa ku své moci.¹⁰⁴

Člověk je schopný být a používat všechno to, co vnímá, neboť všechno, co vnímá, je v určitém smyslu částí jeho bytí. Může si tedy podrobit celé Universum, jehož si je vědom vzhledem ke své individuální Vůli.¹⁰⁵

Aleister Crowley je známý především sexuální magií, kterou velmi propagoval a rozpracoval její systém. „Jest jeden Bůh a jméno jeho jest v makrokosmu Slunce a v mikrokosmu falus.“¹⁰⁶ Crowley z tradičního pojetí makrokosmu a mikrokosmu vypracoval pozoruhodný magický systém. Užívá zde sexu jako magického nástroje. Cílem je ovšem vždy dosažení božského vědomí, nikoli bezúčelné orgie.

101 Crowley, Aleister, *Magick in theory and practice*, s. 8.

102 Tamtéž, s. 9.

103 Tamtéž, s. 9.

104 Tamtéž, s. 9.

105 Tamtéž, s. 9.

106 Crowley, Aleister, *Liber Al vel Legis*, s. 15.

Ve stručnosti se ještě zmíním o tarotu, kterému se Crowley věnuje ve své *Knize Thotově*. Crowley přebírá systém Eliphase Léviho, francouzského hermetika, tento systém však zdokonaluje, čerpá jak z egyptské mytologie tak z kabbaly. „Tarot je balíček sedmdesáti osmi karet. Jsou v něm čtyři barvy, tak jako i v moderních hrách, které jsou z něj odvozeny. Ale karty s figurou máme čtyři namísto tři. Navíc je tu dvaadvacet karet, jež se nazývají trumfy, každý z nich je symbolickým obrazem s příslušným názvem.“¹⁰⁷

5.2. Satanská magie

Satanisté magii chápou jako: „Změny situací či jevů v souladu s naším přáním, jež by při užití běžně přijímaných metod zůstaly nezměněny.“¹⁰⁸

LaVey charakterizuje Satanskou bibli jako základní text materialistické magie. Mezi bílou a černou magií není žádný rozdíl. V klasické náboženské tradici je bílá magie provozována s altruistickými, dobrými úmysly. Černá magie naopak slouží ke zvětšování vlastní moci. Nikdo nestuduje magii, aniž by tím nesledoval uspokojení vlastního ega a získání osobní moci.¹⁰⁹

Satanismus rozděluje magii na dva druhy: rituální neboli obřadní (tzv. Větší magie) a nerituální čili manipulativní (tzv. Menší magie). V obřadní magii je hlavním účelem získat adrenální energii. Nejde o intelektuální, nýbrž o čistě

107 Crowley, Aleister, *Knih Thotova*, s. 13.

108 LaVey, Anton S., *Satanská bible*, s. 117.

109 Tamtéž, s. 117-118.

emoční akt. Manipulativní magie jsou vlastně triky, které mohou při šikovné manipulaci vyvolat změnu v souladu s naší vůlí.^{110 111}

Satanská bible také uvádí, že při rituální magii vůbec nevádí, jestli cíl (ať už se jedná o zničení nebo soucit) v sílu magie věří nebo nikoliv.¹¹²

Satanská bible předkládá faktory ovlivňující satanskou magii. Mezi tyto faktory patří touha, načasování, představivost, nasměrování a faktor rovnováhy. Prvním faktorem je touha, pokud operátor po výsledku opravdu netouží, neměl by obřad provádět. Druhým faktorem je načasování. Zvolení správného času je velmi důležité, nejvhodnější chvíle pro seslání je, když je operátor v dobré psychické i fyzické kondici a naopak, kdy je příjemce co nejpasivnější. Třetím faktorem je představivost. Obrazy a symboly jsou dobře fungující náhražkou za něco reálného. Produkt imaginace se stává vzorcem, vedoucím ke skutečnosti. Čtvrtým faktorem je nasměrování. Při provozování magie je nahromadění síly a její následné nasměrování k uspokojujivému výsledku. Je potřeba, aby se přání symbolicky ventilovalo při provádění rituálu, ne před ním nebo po něm. Posledním faktorem je faktor rovnováhy. Tento faktor je velmi důležitý, je potřeba přizpůsobit touhy svým možnostem. Operátor musí nejdříve poznat sebe sama a své nadání. Zároveň dobře ví, kdy a kde a na koho co použít. Satanská magie se drží jednoho základního pravidla: „Magie je jako příroda sama, k dosažení úspěchu v magii je třeba pracovat v souladu s přírodou, ne proti ní.“¹¹³

110 Tamtéž, s. 118.

111 Zde se LaVey pravděpodobně inspiroval Crowleyho definicí magie.

112 LaVey, Anton S., *Satanská bible*, s. 124.

113 Tamtéž, s. 136.

LaVey ve své Satanské bibli tvrdí: „Největší přitažlivost magie nespočívá v jejím použití, ale v jejích esoterických zákrutech.“¹¹⁴ LaVey tedy psal své rituály evidentně jen pro vnější efekt (mají spíše ilustrační charakter), aby satanismu přidal nádech tajemna a esoterismu. Nakonec Satanská bible uvádí jen tři základní rituály: rituál sexuální, soucitu a destrukce (o nich viz níže).

5.3. Černá mše

Černá mše má jisté podobnosti se mší některých gnostických sekt, které vrcholily pohlavními akty kněze s kněžkou, a posléze orgiemi všech zúčastněných. Mělo se za to, že výronem mužských a ženských plodivých sil je člověk spojen s Bohem.¹¹⁵

První černé mše byly celebrovány v přírodě. Do skalní dutiny se každý vymočil, pak do této „svěcené vody“, každý namočil prst a učinil znamení obráceného kříže. Pak následovalo zřeknutí se Krista a slib novému pánu (Satanu). Účastníci líbali zadek dřevěné sochy Satana se vztyčeným falem, s nímž pak kněžka souložila, tím bylo mystérium ukončeno.¹¹⁶

Pozdější verze černé mše byla celebrována před oltářem s černými svícemi a satanistickými symboly, obětí byl černý kohout, knězem byl nahý muž. Vrcholem byl pohlavní styk kněze s kněžkou, ležící po celou dobu na

114 Tamtéž, s. 115.

115 Tamtéž, s. 30.

116 Tamtéž, s. 27.

oltáři s roztaženýma nohama. Při této souloži dochází mezi přítomnými k sexuálními orgiím.¹¹⁷

Černá mše je napodobeninou katolické mše za účelem zhanobení obrazu Boha a vzývání Satana. V LaVeyově podání se jedná o trapná blasfemická psychodramata v rouchu stupidní pseudomystiky, při kterých dochází k hromadným sexuálními orgiím.

117 Nakonečný, Milan, *Magie v historii, teorii a praxi*, s. 339.

6. Aleister Crowley a Anton S. LaVey

6.1. Co je spojuje a co je rozděluje

Při povrchním nahlédnutí není ani moc překvapivé, že je Crowley řazen k satanismu. Existuje zde celá řada zdánlivých podobností. Například velký důraz na sexualitu, výstřednost rituálů (v podobně různých psychodramat), odmítání křesťanství.

V *Knize Satanově* je uvedeno: „Odpoutám se od všech konvencí, které nevedou k úspěchu a štěstí zde na Zemi.“¹¹⁸ Satanista se však neodpoutává od konvencí, aby překonal dualitu v sobě a ve světě, odpoutává se jen od toho, co nevede k materiálnímu nebo finančnímu úspěchu. Satanismus není cestou k sebezdokonalení, ale cestou ke zdokonalování světa pro sebe – nikoliv v sobě.¹¹⁹

Crowley v žádném případě nebere člověka jako pouhé zvíře, na rozdíl od satanismu: „Satan znamená člověka jako pouhé zvíře.“¹²⁰ Crowley na rozdíl od LaVeye vnímá ukájení sexuálních choutek jako nebezpečnou a negativní záležitost. LaVey naopak píše v prvním bodě satanského devatera: „Satan znamená ukájení choutek, nikoliv odříkání!“¹²¹ Crowleyho magický systém je

118 LaVey, Anton S., *Satanská bible*, s. 38.

119 Polák, Jaroslav, *Aleister Crowley a thelemité*. Brno, 1999. 42 s. Masarykova univerzita.
Vedoucí bakalářské práce PhDr. Dušan Lužný. s. chybí. Dostupný z
WWW: <<http://things.magick.cz/magick/index.php?id=8&co=celej>>.

120 LaVey, Anton S., *Satanská bible*, s. 32.

121 Tamtéž, s. 31.

založen na rozmanité síti významů, LaVey vytváří své rituály jen pro vnější efekt.¹²²

Lze říci, že satanismus je egoistický: „Satanismus je jistou formou kontrolovaného sobectví“¹²³. Naproti tomu thelémismus je egodeistický: „Není jiného Boha než člověka“¹²⁴.

Crowley satanismus odmítal, a i samotní satanisté Crowleyho nechápou jako svého stoupence. LaVey v Satanské bibli uvádí:

„Pokud jde o satanismus, nejvíce mu ublížily neopohanské rity, provozované hermetickým řádem Zlatého úsvitu a řádem Stříbrné hvězdy Aleistera Crowleyho a řádem O.T.O., které paranoidně popíraly jakoukoliv spojitost se satanismem. (...) Crowley vedle psaní docela roztomilé poezie a povrchního blábolení o magickém haraburdí strávil většinu času, když zrovna neležel po horách, jako pozér par excellence a nelitoval námahy, aby ze sebe udělal zpustlíka, (...) Crowley zjevně strávil velkou část svého života ironickými poťouchlostmi, ale jeho stoupenci jsou dnes nějakým záhadným způsobem schopni rozluštit esoterické významy v každém jeho slově.“¹²⁵

Magická praxe se u satanistů a thelemistů také podstatně liší. Každý sleduje jiný cíl. Satanská rituální praxe je zaměřena na konkrétní zisk na fyzické rovině, dále pak uctění, většinou v podobně psychodramat. Thelémická magie se výrazně liší. Magické rituály mají konkrétní cíl a mají pomáhat k

122 Polák Jaroslav, *Aleister Crowley a thelemité*. Brno, 1999. 42 s. Masarykova univerzita. Vedoucí bakalářské práce PhDr. Dušan Lužný. s. chybí. Dostupný z WWW: <<http://things.magick.cz/magick/index.php?id=8&co=celej>>.

123 LaVey, Anton S., *Satanská bible*, s. 58.

124 Crowley, Aleister. Liber LXXVII. *Horus: Revue pro filosofii, hermetismus a duchovní vědy e.v.* červen 1995. s. 10-11.

125 LaVey, Anton S., *Satanská bible*, s. 109-110.

duchovnímu pokroku. Theléma je cestou k Jednotě, satanismus by mohl být cestou k Jednotě, to by se ale něco podstatného muselo změnit.¹²⁶

Spojení Crowleyho se satanismem je nepřístojné pro obě strany, pramení to z neinformovanosti autorů nebo ze zaběhlého klišé.

126 Osobnosti – Frater Eirixion [online]. První Česko – Slovenský Chrám Církve Satanovy [cit. dne: 8. 1. 2009]. datum publikace ?. Poslední úpravy ?. URL <<http://www.cirkevsatanova.com/home.htm>>.

7. Závěr

V práci jsem se snažil o komparaci LaVeyovského satanismu a učení Aleistera Crowleyho – thelémismu. Výchozím bodem komparace pro mě bylo časté spojování Crowleyho se satanismem, které je však přinejmenším problematické.

V první kapitole jsem se snažil dohledat definici satanismu v odborných textech a ve výpovědi samotného představitele satanismu u nás. Zjistil jsem, že v českém prostředí je satanismus odbornou veřejností spíše opomíjen, hlavně z hlediska jeho struktury a popisu. Z této pozice je definice satanismu problematická. Ani z pohledu stoupců satanismu neexistuje jednotná definice. Z výpovědi Pána černého plamene Samaela, představitele zdejší Prvního československého chrámu Církve Satanovy, však vyplývá, že se nechápu jako skupina založená na náboženském systému, nýbrž na filosofickém směru.

V druhé kapitole jsem chtěl sledovat historický vývoj satanismu. Pojem se však užívá zpětně a v každé historické epoše označuje rozdílné fenomény. Zde se opět projevila problematika definování pojmu satanismus. V současnosti se tímto pojmem označuje hlavně LaVeyův myšlenkový proud, na kterém jsem své srovnávání postavil.

V kapitolách věnovaných Crowleymu jsem stručně nastínil jeho život a dílo. Velkou pozornost jsem věnoval knize Liber Al vel Legis, která je jeho stěžejním dílem a která obsahuje nejvíc myšlenek analogických k satanismu. Na vybrané problematické pasáže jsem se soustředil.

V závěrečné kapitole jsem přešel k vlastnímu srovnání obou učení. Při komparaci jsem došel k několika významným bodům nauky i praxe satanismu

a thelémismu, na kterých se příslušníci obou směrů neshodnou a které se navzájem vylučují. Například: 1. Satanismus je egoistický a thelémismus egodeistický. 2. Rozdílné pojetí magie, která hraje u obou učení jednu z klíčových rolí – satanisté se snaží pomocí rituálů měnit vnější svět, naproti tomu thelémisté mění svět v sobě. 3. Zatímco satanisté vnímají člověka jako „nejzkaženější zvíře“, které je součástí přírody, Crowley vnímá člověka jako „sebeurčující a nejvyšší element v kosmu“.

Z tohoto hlediska pak mohu konstatovat, že spojování Aleistera Crowleyho se satanismem není legitimní.

8. SEZNAM LITERATURY

PRAMENY:

CROWLEY, Aleister. *Liber Agape*. Oskar Petr. 1. vyd. Brno : Horus, 1996. 220 s. ISBN 80-901884-1-9.

CROWLEY, Aleister. *Liber Al vel Legis*. 1. vyd. Brno : Horus, 1991. 78 s. ISBN 80-900228-2-0.

CROWLEY, Aleister. *Kniha Thothova*. San. 1. vyd. Brno : Horus, 1994. 310 s. ISBN 80-900228-8-X.

CROWLEY, Aleister. *Magick in theory and practice*. ?. vyd. USA : Magickal Childe, 1991. 301 s. ISBN 978-0-939708-32-1.

CROWLEY, Aleister. *The Confessions of Aleister Crowley : An Autohagiography*. John Symonds and Kenneth Grant. 1st edition. London : Arkana Penguin books, 1969. 960 s.

LAVEY, Anton Szandor. *Satanská bible*. Josef Rauvolf. 2. vyd. Praha :
Baronet, 2003. 280 s. Přeloženo z anglického originálu The Satanic Bible.
ISBN 80-7214-538-X.

SEKUNDÁRNÍ LITERATURA:

NAKONEČNÝ, Milan. *Magie v historii, teorii a praxi*. 1. vyd. Praha : Vodnář, 1999. 401 s. ISBN 80-85255-12-X.

BOOTH, Martin. *Magický život Aleistera Crowleyho*. Zdeněk Milata. 1. vyd. Praha : Talpress, 2004. 462 s. Přeloženo z anglického originálu *A Magick Life*. ISBN 80-7197-234-7.

VESELÝ, Josef. *Satanismus*. 1. vyd. Praha : Vodnář, 2003. 296 s. ISBN 80-86226-42-5.

VESELÝ, Josef. *Učení mistrů*. Vydal Vladimír Kvasnička. 1. vyd. Praha : Vodnář, 2005. 256 s. ISBN 80-86226-58-1.

POLÁK, Jaroslav. *Aleister Crowley a thelémité*. Brno, 1999. 42 s. Masarykova univerzita. Vedoucí bakalářské práce PhDr. Dušan Lužný. Dostupný z WWW: <<http://things.magick.cz/magick/index.php?id=8&co=celej>>.

VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie náboženských směrů v České Republice*. 1. vyd. Praha : Portál, 2004. 462 s. ISBN 80-7178-798-1.

LUŽNÝ, Dušan. *Nová náboženská hnutí*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita, 1997. 181 s. ISBN 80-210-1645-0.

ČLÁNKY V SERIÁLOVÝCH PUBLIKACÍCH:

CROWLEY, Aleister. Magická teorie Universa. San. *Horus : Revue pro filosofii, hermetismus a duchovní vědy*. říjen 1991. roč. 1991. č 2. s. 28. ISSN 0862-8076.

CROWLEY, Aleister. Co je Magie. San. *Horus : Revue pro filosofii, hermetismus a duchovní vědy*. červen 1990. roč. 0. č 1. s. 21-22. ISSN 0862-8076.

CROWLEY, Aleister. Liber LXXVII. San. *Horus : Revue pro filosofii, hermetismus a duchovní vědy*. červen 1995. roč. 1995. č 1. s. 10-11. ISSN 0862-8076.

INTERNETOVÉ ZDROJE:

Autor stránek neuveden. *Malé opatství Thelémské* [online]. c2003, poslední revize nevedena [cit. 2009-19-3]. Dostupné z <<http://things.magick.cz/via/opatstvi/index.php>>.

Nocturno. *První česko – slovenský chrám církve Satanovy* [online]. Poslední revize neuvedena [cit. 2009-19-3]. Dostupné z <<http://www.cirkevsatanova.com/home.htm>>